

خانواده شوکت

از امیر اسدا... خان شوکت الدوله فرزندان به جامانده است که برخی از آنها جزونقش آفرینان حوزه سیاسی و اجتماعی ایران هستند.

مهم ترین آنها عبارتند از:

۱- بدر الزمان که در آمریکا فوت می کند.
۲- ابوتراب خان حاصل ازدواج پدرش با دختر مستشار السلطنه است و با نصرت اعظم امیر تیمور کلّالی (خواهر محمد ابراهیم امیر تیمور کلّالی) ازدواج می کند. وی در سال ۱۳۱۱ ه. ش. فوت می کند. سید محمد خان کلّالی، فرزند ایشان، رئیس امور مالیّه شهر داری مشهد در دهه ۴۰ بوده است.

۳- نّیره سلطان نیز حاصل ازدواج و جیهه السلطنه (برادرزاده ناصرالدین شاه) با پدرش است. هنگام تولد نّیره سلطان، مادرش از دنیا می رود. نوادگان وی، هم اکنون در آمریکا و کانادا زندگی می کنند. نّیره سلطان با ملک ایرج میرزا کنی، پسر رکن الدوله، والی خراسان و نوه محمد شاه قاجار ازدواج می کند.

۴- حبیب... خان، معروف ترین فرد خاندان کلّالی در بین عامه مردم شهرستان تربت جام است؛ چرا که یکی از ملاکان و زمین داران بزرگ این منطقه بوده است. مناطق متعددی که هم اکنون با پسوند «کلّالی» در شهرستان تربت جام وجود دارد، منتسب به ایشان است؛ از جمله خیابان کلّالی، کاریز نو کلّالی، خیرآباد کلّالی، اسماعیل آباد کلّالی.

دکتر منوچهر کلّالی نیز که نماینده ادوار مشهد در مجلس شورای ملی بوده، فرزند ارشد حبیب... خان کلّالی است.

۵- امیر حسین خان شوکت السلطنه، حاصل ازدواج پدرش با دختر معتمد السلطنه است. وی با خواهر صولت السلطنه هزاره ازدواج می کند. در زمان حکومت قوام السلطنه در خراسان و قیام محمدتقی خان پسیان، ایل تیموری به سرپرستی خاندان کلّالی، دو قسمت شدند. یک گروه از شوکت السلطنه کلّالی حمایت می کردند. او چون داماد شجاع الملک هزاره بود، در ردیف هزاره ها قرار گرفته بود و علیه کلّالی محمدتقی خان پسیان و در برابر اردوی کاوه به فرماندهی ماژور علیرضا خان شمشیر، صف آرای کرد. در مقابل، دسته حاج عباس خان سالار اشجع کلّالی و محمد ابراهیم خان امیر تیمور کلّالی، رئیس ایل تیموری، از مخالفان سرسخت شجاع الملک هزاره و به عبارتی از مدافعان کلّالی محمدتقی خان پسیان بودند. صادم درگزی و علی خان جلایر، دامادهای شوکت السلطنه هستند.

۶- سالار شوکت، برادر تنی شوکت السلطنه است که از املاک شخصی ایشان در سال های دور، می توان به روستای «عباس آباد»، «فیض آباد» (حومه باغ سالار مشهد)، «دو آب»، چشمه «میرپنج»، «مردان آباد»، و همچنین گود زور خانه (اطراف حرم رضوی) اشاره کرد.
۷- اشرف الدوله، خواهر تنی شوکت السلطنه و همسر آقای سجادی (تمدن الملک) بوده است. سجادی مدیرمسئول روزنامه «دهلی»، «جهان آزاد»، مجله «شیپور» در سال های دور بوده که از معدود مجلات رنگی آن زمان به شمار می رفته است. باغ «سجادی» که ابتدای شهرستان تربت جام واقع شده و هم اکنون از موقوفات ملک به حساب می آید، از املاک شخصی اشرف الدوله بوده است.
۸- فضل... خان، فرزند کوچک شوکت الدوله بوده است که با بانو توران ملک قهرمان، دختر اسدالله میرزا قهرمان (نوه فتح علی شاه قاجار) ازدواج می کند.

سیاسی ترین چهره خانواده شوکت الدوله

محمد ابراهیم امیر تیمور کلّالی، عموزاده شوکت الدوله، شاید سرشناس ترین عضو خانواده کلّالی در عصر پهلوی باشد. او که ملقب به «سردار نصرت» بود، در سال ۱۲۷۳ ه. ش. در خراسان به دنیا آمد.

او در سال ۱۲۹۵ ه. ش. پس از شوکت الدوله ریاست ایل تیموری را به عهده می گیرد و به عنوان آخرین ایل بیگی تیموری، مسئول امور تیموری ها می شود و بین سال های ۱۲۹۶ تا ۱۳۰۰ ه. ش. از طرف قوام السلطنه، در سمت فرماندار قوچان به خدمت مشغول می شود. او همچنین در دوره های ششم، هفتم، هشتم، نهم، دوازدهم، سیزدهم، چهاردهم، پانزدهم و هجدهم مجلس شورای ملی، از حوزه های مشهد، کاشمر، تون و طبس، فردوس و گلشن حضور داشته است.

او در کابینه دکتر مصدق نیز مسئولیت وزارتخانه های کار و کشور و سرپرستی شهربانی کل کشور را بر عهده داشت.

در رابطه با خانواده ایشان گفته می شود که دختر ارشد وی، ناهید، روابط بسیار نزدیکی با زنان دربار داشته، به طوری که پس از طلاق ملکه ثریا، فقط مصدق بودن پدرش (کلّالی) مانع از ازدواج صفیه (نوه امیر تیمور) با محمد رضا شاه پهلوی شده است. خود ناهید هم بعدها با اسکندر میرزا، رئیس جمهور سابق پاکستان، ازدواج می کند.

بنابه برخی اسناد تاریخی، امیر تیمور کلّالی در قیام ژاندارمری خراسان به فرماندهی محمدتقی پسیان، با عباس خان سالار اشجع کلّالی، بنابه ملاحظاتی همکاری کردند.

امیر تیمور کلّالی سرانجام در سال ۱۳۶۶ ه. ش. (۹۳ سالگی) درگذشت.

تصویر مربوط به زمانی است که محمد ابراهیم امیر تیمور کلّالی در کابینه مصدق حضور داشت